

KOMU VERJAMETE V PRIMERU HELIOS?

F SIMONA TOPLAK, PETRA SOVDAT,
KAREL LIPNIK, VESNA TOMAŽEVIČ
finance@finance.si

Odgovor na to vprašanje je odgovor na vprašanje, zakaj ima slovenski poslovnež slab rating v normalni poslovni tujini, zakaj nočemo normalnih vlagateljev in zakaj smo poceni, pa še vedno predragi, da bi nas normalni investitorji zaznali kot poslovno priložnost.

Primer Helios - nepremičnina v Srbiji, kroženje denarja, milijoni evrov, posojila, depoziti, posredniki, nekdanji politiki, ugledni direktorji, nacionalni interes in zlobni tujci - zadnje tedne sproža kup vprašanj: ali je Helios biser ali šrot? Govorili smo z nekaterimi nadzorniki, z upravami, z revizorji, ocenjevalci, nepremičnarji. Opozarjajo, da konkretna zgodba razkriva splošno stanje duha Slovenije in tveganja za rast. Se je delalo za dobro družbe ali za svojo penzijo? V Heliosu zagotavljajo: ščitili smo premoženje podjetja.

Nakup Mavrice

Duga - po slovensko Mavrica - je bil vodilni srbski proizvajalec barv in lakov. Srbski medijski zapisi pravijo: direktor, lastnik in »bog i batina« je bil Zlatan Batalović, ki je moral prodati svoj delež zaradi preambicioznih načrtov na Kitajskem in v Rusiji.

Spomladi leta 2005 Belinka postane lastnica 24 odstotkov Duge. Do konca leta pride na 49 odstotkov. Ima večino glasov. Država Srbija ostane in je še zdaj 33-odstotna lastnica, nekaj je še **malih delničarjev**. Belinka zamenja vodstvo - šef postane in je še danes Bojan Mikec, nekdanji gospodarski ataše Slovenije, ko je bil ambasador Borut Šuklje.

Cena je dva milijona evrov in pol. Belinka prevzame vse dolgove Duge in plača banke. To je bilo še naslednjih deset milijonov, skupaj 12,5 milijona evrov.

Zakaj je Belinka kupila Dugo: to je bila poslovna priložnost, hoteli so razvijati proizvodnjo. Silvo Svete, teda-

nji direktor Belinke, posla ne komentira, pravi le, da je s tem poslom vse v redu. Ko je Belinko pripojil Helios, razloga za nadaljevanje posla v Dugi ni bilo več.

Nadzorni svet Belinke je bil z informacijo o nakupu Duge seznanjen 19. januarja 2005. Iz zapisnika se je razvidno: »Analize so pokazale, da bi bila kupnina za celotno družbo v višini 7-8 milijonov evrov preveč.« Nadzorniki sklenejo, da bo treba sklicati novo sejo pred nakupom. Te ni bilo.

Je pa 4. februarja Svete nadzornike obvestil, da je 24 odstotkov Duge že kupljenih. »Duga je začela kotirati na borzi, obstajala je nevarnost pretirane podražitve.« Iz zapisnika je razvidno, da so za 24 odstotkov plačali 980.564 evrov. Med upniki so bile štiri banke, katerih terjatve so znesle 5,5 milijona evrov. Zavzemali so se za reprogram, če ta ne bi bil mogoč, je bilo predvideno refinanciranje. »Poplačilo dobaviteljev je znašalo 750 tisoč evrov, deblokada računov 350 tisoč evrov. Na račun oživljanja Duge je bila tako Belinka izpostavljena v višini približno sedem milijonov evrov. Dolg do dobaviteljev je 6,5 milijona evrov. Sredstva nameravajo dobiti s posojili pri bankah.«

Kdo je obvladoval Belinko

S tem je bil seznanjen še stari nadzorni svet, nadzorniki Belinke se sredi leta 2005 zamenjajo.

Belinko pa je ves ta čas obvladoval cerkveni Zvon. Simon Zdolšek, šef Zvonov, je bil tako stalnica nadzornih svetov Belinke med temi posli. Zvon je imel tudi v Heliosu pomembno moč. Zdolšek je bil tudi nadzornik Heliosa vse od leta 2004 do 2012. Torej od začetka do konca transakcije z Dugo oziroma njeno nepremičnino. Bil je v obeh nadzornih svetih.

Izpostavljenost Belinke do Duge se med letoma 2005 do 2007 povečuje, zato nadzorni svet Belinke v sestavi Simon Zdolšek, Borut Celan, Bojan Kos, Ivan Grčar, Igor Mihajlovič in Tomaž Raznožnik sklene, da je treba rešiti finančno-poslovne težave Duge in zaščititi interese Belinke. Duga ni imela nič drugega vrednega kot nepremičnino. Zato sklenejo: nepremičnino bo mo speljali iz podjetja, in dajo potreb-

na soglasja.

Speljava nepremičnine

Maja 2007 se zgodi skupščina Duge. Sklep se glasi: odobri se razpolaganje s premoženjem velike vrednosti za najmanj 17 milijonov evrov. Če se izrazi zelo poljudno, nastala je možnost, da se nepremičnina spelje, če želite, ukraide, preostalih delničarjem Duge, tudi srbski državi. So pa imeli za to vse formalne sklepe in dovoljenja. Kako to, da se srbska država ni uprla? Neuradni viri v Srbiji odgovarjajo: katera država, to so bili samo posamezniki na položajih. In Srbija je imela veliko večje zgodbe od Duge.

Dejanje je bilo trebaskriti

Najprej povejmo, da vsi akterji trdijo, da so skrivali v dobro Belinke in pozneje sistema Helios. Ustanovita se novi podjetji: Honesta, slovenska, in Propria, srbska. V upravi Belinke je v tem času že Igor Mihajlovič, nadzornik je Simon Zdolšek.

Zaupanja vredni skrbniki

Propria v Beogradu je bila ustanovljena junija 2007. Honesta je ustanovljena v Ljubljani aprila 2007, edina ustanoviteljica obeh je bila Stajka Skrbinšek, zatrjuje Mihajlovič, in sicer kot zaupanja vreden partner pri poslu, fiduciar. AJ PES kaže, da je bila aprila 2007 Honesta še d. o. o., julija 2007 pa se preoblikuje v d. d. z delnicami na prinosnika izključno z namenom, da se zagotovi takojšnji vpis lastništva Belinki v KDD. Na deležih v d. o. o. to ni bilo mogoče, pravi.

Sredi julija, natančneje 19. julija 2007, je podpisana pogodba o medsebojnih pravicah in obveznostih pri reševanju kapitalske naložbe Duga. Osnovne pogodbe nismo pridobili, 23. julija 2007 pa je bil podpisan aneks k tej pogodbi. V tem piše: 19. julija 2007 je Belinka s Stajko Skrbinšek podpisala: pogodbo o medsebojnih pravicah in obveznostih pri reševanju Duge, pogodbo o nakupni opciji, pogodbo o prodajni opciji, aneks k prodajni pogodbi, kupoprodajno pogodbo med Proprio in Dugo, predpogodbo o zakupu nepremičnin med Proprio in Dugo, posojilno pogodbo med Belmosom in Honesto ter med Honesto in Proprio. Podpisniki Stajka Skrbinšek na svoji strani in Simon

Page: 12

Reach: 0

Country: SLOVENIA

Size: 1787 cm2

2 / 5

Zdolšek ter Igor Mihajlovič za Belinko. **Kdo je Stajka Skrbinišek?**

Kot zaupanja vredno partnerico, ki bo speljala projekt, jo je pripeljal Mihajlovič. Stajka Skrbinišek je nekdanja stečajna upraviteljica, je pa tudi oseba, ki se pojavlja ob letošnjem priporu stečajnika Braneta Goršeta in je bila tudi pridržana.

Skrbiniškova je bila prej zaposlena na državnem DSU, bila je denimo med nadzorniki Skimarja. Znanja je tudi iz zgodbe Unis Lasta, zgodbo omenjamo, ker gre tudi tu za nepremičnino. Leta 2005 smo v Financah objavili serijo člankov o bosanskem privatizacijskem škandalu, vsi odgovorni na slovenski strani so domnevne nepravilnosti zanikali. Skrbiniškova naj bi skupaj z Andrijano Starina Kosem, nekdanjo Janševo državno sekretarko na ministrstvu za gospodarstvo, sprivatizirala Unis Lasto. Vnovič, vpleteni so tedaj vse nepravilnosti zanikali.

Posel je bilo trebaskriti tudi Heliosu!

V aneksu - samo mesec pred pripojitvijo Belinke Heliosu - piše: »Ker poteka postopek pripojitve Belinke k Heliosu in bodo delničarji obeh družb na svojih skupščinah odločali o pripojitvi Belinke k Heliosu, v tem trenutku Helios še nima pravice informiranja o navedenem projektu. Vse sklenjene pogodbe so poslovna tajnost in bi njihovo razkritje tretjim osebam lahko ogrozilo osnovni namen posla, zaradi katerega so sklenjene, kar bi povzročilo veliko gospodarsko škodo Belinki ter Heliosu kot prevzemni družbi v primeru, da pripojitev delničarji potrdijo. V izogib ogrožanja pripojitve zaradi nezmožnosti razkritja sta se uprava in predsednik odločila, da izvedbo projekta časovno optimirata s pripojitvijo.«

Slavinec zavlačeval, ker ni hotel večinskega lastnika

K temu Mihajlovič, tedaj uprava Belinke, pojasnjuje: »Aneks k pogodbi je bil podpisan na začetku julija. Skupščina, ki je odločala o pripojitvi, se je zgodila konec avgusta. Nihče ni vedel, kakšen bo izid skupščine, še posebej ob dejstvu, da je uprava Heliosa ves čas zavlačevala pogajanja in iskala argument, da pripojitve ne bi bilo, ker si ni želela večinskega lastnika. Naloga uprave Belinke je bila predvsem, da štiti interese Belinke tako v primeru, da do pripojitve pride, kot tudi v primeru, da do pripojitve ne pride. Pri tem je neizpodbitno dejstvo, da je bil v Belinki pripravljen le scenarij za izvedbo projekta Duga, ki pa pod nami nikoli ni bil izveden. Kot edini odgovorni organ je bil s scenarijem seznanjen nadzorni svet Belinke in ga je tudi odobril.

Obveščati upravo Heliosa o scenariju, ki se sploh ni zgodil oziroma ni šel v izvedbo, ob veliki možnosti, da do pripojitve Belinke Heliosu sploh ne pride, bi bilo najmanj delovanje v nasprotju z interesi Belinke, če ne že protizakonito. Osebnostno pa utemeljeno verjamem, da je bila uprava Heliosa, na čelu z Urošem Slavincem, ves čas informirana o dogajanju v zvezi z Dugo. Ne nazadnje se je uprava Heliosa odločila izvesti in, če prav razumem, tudi izvedla projekt. Ko so pripojili Belinko in postali večinski lastniki, so se lahko odločili, kar so hoteli in kar so menili, da je prav.«

Skrivanje je kritično

Posel je Belinka pred Heliosom v postopku pripojitve skrivala. So bila prava menjalna razmerja, je vse, kar je vezano na pripojitev, pravilno, lahko kaj pade ali pa je prepozno za kakršnekoli postopke? To ni hec, opozarjajo revizorji, ki ne želijo biti imenovani.

Mihajlovič dodaja: na premoženju Duge in posledično Belinke do pripojitve ni bilo nikakršnih sprememb, skupščinski sklep Duge pa je bil javen. Na menjalno razmerje pripravljen scenarij, ki ni bil uresničen pred pripojitvijo, ni imel nikakršnega vpliva.

Ena in ista oseba - Simon Zdolšek iz Zvona - je sedela v nadzornem svetu Belinke in Heliosa in se med tem, ko potrjuje pogodbo o pripojitvi, dela, da ničesar ne ve? Zdolšek vnovič zatrjuje: nepravilnosti ni bilo, moja vloga je bila znana in jasna, ravnal sem v interesu obeh družb, v interesu posla, da se reši nasedla naložba v Srbiji. Moja vest in moji posli so čisti.

Belinko prevzame Helios

Kaj se zgodi s projektom Duga? Sprva nič, revizorjem in delničarjem ostaja skrit. Ne pa tudi Heliosu in njegovi upravi, ki jo vodi Uroš Slavinec, ter, kot rečeno, Simonu Zdolšku. Slavinec oceni, da je projekt ustrezen in za fiduciarja imenuje Boruta Šukljeta. Potem se 23. aprila 2008 zgodi skupščina Honeste. Na skupščino vseh sto odstotkov prinosniških delnic Honeste prinese Agencija za strateške študije v lasti Boruta Šukljeta. Dobimo nove nadzornike: Laro Ham, ženo Boruta Šukljeta, Vladimirja Bangieva in Damjana Miklavžiča. Zadnji je direktor restavracije Argentino, Bangiev pa direktor in lastnik družbe Kefo. Skupaj s Šukljeto sta ustanovitelja nepremičninske družbe Agencija 58, Bangiev je tudi tu direktor.

Maja 2008 - to je torej zdaj že Heliosov projekt, ki ga vodi Uroš Slavinec - Šuklje postane tudi direktor Honeste. Marca 2009 pa prokuristka postane Mateja Vidnar, v Heliosu poudarjajo, da kot predstavnica največjega lastni-

ka, Zvona Ena. Gre za nekdanjo članico uprave Zvona Ena Holdinga, nekdanjo članico nadzornega sveta Cinkarne Celje, Mercatorja. Kot je Anuška Delić poročala za Delo, je bila v Splitu nepravnomočno obsojena zaradi črne gradnje, spet torej nepremičnina. Zvonovo hrvaško podjetje Sole Orto je skupaj s podjetnikom Ivanom Kapetanovićem na Braču želelo izpeljati turistični projekt Kraljestvo oljk. Tožilstvo je zahtevalo zaporne kazni.

In zdaj k poslu

Po pripovedovanju odgovornih: prvi denarni tok zaokroži leta 2009. Propria kupi nepremičnino za 17 milijonov evrov od Duge. Duga dobi ta denar in ga da takoj nazaj - vrne posojila, ki jih ji je dala Belinka oziroma Helios.

Najprej leto 2009. Posojilo za nakup nepremičnine, torej 17 milijonov evrov, da Propria NLB. To posojilo spet zavaruje Helios - najprej s poroštvom, potem pa z depozitom, in sicer v vrednosti sedem milijonov evrov. Tukaj opozarjamo, da je bila prva informacija, da je Propria že leta 2009 dobila 22 milijonov evrov posojila, pozneje pa je bila zanikana. Denarnega toka na vseh družbah, da bi bili gotovi o navedbah, nismo razbrali.

Helios pod vodstvom Uroša Slavince v poslovnih poročilih ne razkriva, da je lastnik Proprie, ne Honeste, ne da je zadaj nepremičnina v Beogradu. Ne drži, da nepremičnina ni nikoli zapustila sistema Helios, nepremična do lani ni ne prišla ne obstajala za Helios. Ali pa so poslovni izkazi nepošteni. Oboje zna biti težava.

Nato leto 2012. Prodaja urejene nepremičnine, torej izboljšane, kar je bil Šukljeto posel, se ne premakne nikamor. Banka zaostruje pogoje za posojilo, hoče čedalje več depozita. Leta 2012 se Helios odloči, da z NLB pretрга sodelovanje.

Denar leta 2012 zaokroži še drugič. Sistem Helios, ki ga vodi Uroš Slavinec - bolj natančno sicer Belinka Belles -, Šukljeto Agenciji za strateške študije da za 22 milijonov evrov posojil. Ta denar gre na Honesto, nato pa na Proprio, ki bankam vrne vse posojilo, 17 milijonov evrov.

Kako poštena so razkritja

V poslovnem poročilu Heliosa je leta 2012 prvič razkritje, da je Helios lastnik Proprie in Honeste. Do takrat so bile postavke med depoziti, pojasnjuje Aleš Klavžar, član uprave iz Heliosa. Revizorji se držijo za glavo - in opozarjajo: takšne skrivalnice niso dopustne. In zakaj niso ukrepali? Kako pa naj vemo, kaj se skriva za depozitom, če

Page: 12

Reach: 0

Country: SLOVENIA

Size: 1787 cm2

3 / 5

nam uprava tega ne pojasni? Na banki samo preverimo, ali drži znesek depozita. Katere pogodbe so za njim, nisimo dolžni ugotavljati - mora jih razkriti uprava, pojasnjujejo in dodajajo: Pazite, vsak menedžment podpiše poslovodsko izjavo, revizorju podpiše, da ni nič skrito. To je odgovornost poslovodstva, poudarjajo revizorji.

Na Heliosu pa dodajajo: obe družbi sta bili ves čas v ekonomskem lastništvu Belinke oziroma Heliosa, tako tudi zemlja. Uprava smatra, da je bilo v skladu z naravo fiduciarnega posla vse ustrezno razkrito.

Šuklje dobil 22, vrnil 17

milijonov, kam je šla razlika?

Borut Šuklje, ki ga Helios pod vodstvom Uroša Slavina ni normalno najel za posel, temveč mu je zaupal lastništvo družb z nepremičnino, pojasnjuje takole: projekt je bil zaokrožiti nepremičnino na 10 hektarjev, zemljišče prekvalificirati iz industrijskega v stanovanjsko-poslovno.

Kaj je bilo narejeno? Tako trdi Šuklje: legalizacija zemljišča in vseh objektov na zemljišču z namenom znižanja taks za prihodnjega vlagatelja, konverzija pravice uporabe v lastništvo na zemljišču brez plačila nadomestila. Treba je bilo urediti pravnoformalni postopek pravice uporabe oziroma lastništva celotne lokacije, dati iniciativo za izdelavo načrta izgradnje stanovanjsko-poslovne dejavnosti, pridobiti sklep o izdelavi načrta na ustreznih organih mesta Beograd, pripraviti program za izdelavo plana, pridobiti soglasje na planski komisiji v skupščini mesta, potrditi načrt, dati načrt v javni vpogled.

Pet milijonov evrov je tako - razlagata Klavžar in Šuklje - šlo:

2,8	milijona evrov za obresti,
575.000	evrov je znašal davek za prenos lastništva,
467.000	evrov taksa za ureditev zemljišča,
370.000	evrov davek na premoženje,
800.000	evrov urbanizem in pravno svetovanje,
320.000	evrov upravnih in drugih stroški.

Do provizije bi bil Šuklje upravičen le, če bi bila nepremičnina prodana, in sicer najmanj do 50 tisoč evrov oziroma v odstotkih od kupnine. Na komentat, da je torej delal pro bono, ker nepremičnina ni bila prodana, in da še avtorji tega teksta ne bi tega delali zastonj, kaj šele Šuklje, Aleš Klavžar odgovori: Torej sem se dobro izpogajal za ceno?

Nova vprašanja

Na vprašanje, ali je šel morda na policijo, ko je videl aneks k fiduciarni pogod-

bi, ki izrazito napotuje, da je treba stvar skrivati v okviru pripojitve Belinke k Heliosu, Klavžar ne odgovarja. Tukaj vnovič poudarimo - prvi človek Heliosa je bil Uroš Slavinec, torej prvi odgovoren, zdaj v ogenj hodi Klavžar.

Na vprašanje, zakaj je bilo celo stvar treba tako dolgo skrivati, je odgovor, da zato, da se ne bi izvedelo, kdo v resnici stoji za nakupi. Srbski medijski zapisi kažejo, da jim tudi, če so hoteli to skriti pred srbsko javnostjo, ni uspelo. Domnevno skrivanje zaradi srbske javnosti je tako po mnenju Financ iz trte izvito.

Zakaj je šel Helios razvijati nepremičnino, če je podjetje za barve? Poznavalci, ki ne želijo biti imenovani - med njimi so revizorji, bančniki, ocenjevalci, nepremičninariji -, menijo, da je to prekomeren prevzem tveganja. Poleg tega opozarjajo: prodati nerazvito nepremičnino leta 2007, ko bi moral biti speljan projekt, je lažje kot prodati razvito in izboljšano nepremičnino leta 2012. Klavžar pojasnjuje, da so verjeli v projekt. Razlika od kupnine, da bi pripadla Heliosu. Da je bil izvorni greh - če sploh - narejen že pri Belinkinem nakupu Duge.

Kako se služi pri nepremičninskih projektih?

Odgovor na to vprašanje bo splošen, na prakso opozarjajo tako revizorji kot ocenjevalci. V slovenskih podjetjih tranzicije - če želite tajkunizacije - sta obstajala dva razširjena modela črpanja denarja podjetij v zasebne žepce (če odmislimo svetovalne pogodbe in podobno, to je bila samo še češnja na torti).

Poenostavljamo. Prva pot je prek menedžerskega odkupa podjetja, ki se sfinancira z denarnim tokom družbe na račun preostalih delničarjev in družbe. Korist seveda ni le prisvojiti si delež na račun podjetja, temveč zaslužiti pri prodaji tega deleža novim kupcem. Zgodili sta se dve stvari. Zaradi krize ni bilo dovolj denarnega toka, da bi plačali posojila. Hkrati pa ni bilo novih kupcev.

Druga pot pa je bila prek kupovanja podjetij v tujini, posebej na Balkanu. Oziroma šlo je prek kupovanja nepremičnin. Sistem, ki ga opažajo revizorji, gre poenostavljeno takole. Najdeš osebo, ki ti sestavi dovolj veliko nepremičnino, jo odkupi od malih lastnikov in naredi celoto. Strošek tega je recimo milijon evrov. Pride slovensko podjetje, najame posojilo pri slovenski banki, pridobi ocenitev, ki je desetkrat višja, plača svojemu prijatelju - deset milijonov za milijon vredno zemljo. Vendar

se tu zgodba ne konča. Slovensko podjetje, ki navadno nima pojma o nepremičninah in tveganjih, začne še razvijati projekt. Morda najame svetovalca in mu ta razvoj seveda plača, cene storitev od urbanističnih do odvetniških, seveda z bančnim posojilom, bogato plačuje. In spet najbrž dobiva nazaj del teh visokih stroškov. Hkrati celo izvede projekt: to pa pomeni nova posojila, delo za prijateljske gradbince. Spet previsoke cene in spet delitev. Na koncu ostane kakšen fantomski projekt mesta duhov. Potem odpisi, na koncu podjetje v stečaju, pa katastrofalne luknje v bankah. To je najbolj poenostavljen model, razlaga revizor. Nimamo razloga, da mu ne verjamemo.

Še enkrat, ne trdimo, da je šlo za karkoli od povedanega v obstoječem primeru. Opisujemo le metode izčrpanja podjetij za zasebne namene.

Zakaj je zaokrožil denarni tok iz Heliosa?

Pa ne samo to, vprašanja so: ali je šlo za cesije terjatev, zakaj ne, če ne, zakaj za denarni tok, kako je denar zares krožil po posameznih korakih, kolikšni so bili natančni zneski, kam in komu so bili plačani. Glede na to, da so bili vsi izkazji in poslovna poročila s soglasjem in odgovornostjo uprave Heliosa, ki je bila obveščena o poslu, ni pa obvestila nadzornikov, narejni tako, da se zadeva skriva, ni mogoče razbrati nič. Ko smo Klavžarja prosili, naj nam to razloži za vsako leto posebej in za vsako transakcijo posebej ter naj nam razkritja pokaže v vsakem letnem poročilu posebej, je sprva obljubil, da ni problema. Čeprav smo čakali na datum, se to ni zgodilo.

Vnovič poudarjamo, da imajo naši sogovorniki vsaj dve pomembni vprašanji: prva težava bi lahko nastala v zvezi s tem, koliko je Duga, potem ko je dobila kupnino za nepremičnino, zares nakazala v sistem Helios in kje se to vidi. In druga, kam bi šla razlika, kdo bi pobral dobičke, če bi jim nepremičnino zares uspelo prodati po višji vrednosti. Še enkrat, v Heliosu trdijo, ni bilo nepravilnosti, vsi zaslužki bi bili od družbe, ne od posameznikov.

Kolikšna je vrednost nepremičnine? Zadnja cenitev, ki jo ima Helios, je 24 milijonov evrov, v poslovnih izkazjih pa ima Helios »nalozbeno nepremičnino upoštevano po 22 milijonov«. Tržna cena bo tista, po kateri jo bo kdo kupil. Če jo bo sploh kdo kupil. Do zdaj je ni nihče. Na Financah upamo, da je ne bo po višji ceni kupilo kakšno prija-

Page: 12

Reach: 0

Country: SLOVENIA

Size: 1787 cm²

4 / 5

teljsko podjetje s posojilom NLB, pa da bodo spet luknje.

Zakaj se leta 2012 »posel« pojavi v Heliosovih bilancah, prav tako pa se šele takrat pojavi razkritje, da je Helios lastnik Proprie in Honeste?

Od Heliosa nismo slišali pojasnila, tako in tako trdijo, da so bila že v prejšnjih letih ustrezna razkritja. Prvo pojasnilo, ki ga dajejo zunanji viri, je: mogoče je, da so »zasebniki« ugotovili, da ne bodo novčtili razlike, ter projekt vrnili na Helios. Tako Šuklje, Klavžar, Zdolšek zanikajo, da je bil to kadarkoli namen.

Drugo pojasnilo pa je, da je prišel kupec Heliosa, avstrijski Ring, da je bilo jasno, da bo skrbni pregled pokazal nedoslednosti, zato je bilo treba posel razkriti. **Zakaj je bil obstoječi nadzorni svet Heliosa šele pred nedavnim seznanjen s poslom?**

Ne skrivaš, če nimaš skritih namenov. Ne skrivaš stvari, ki so za družbo dobre, skrivaš tiste, ki so slabe, opozarjajo revizorji. Uprava trdi, da je seznanila revizijsko komisijo, torej bi nadzorniki morali vedeti, zdaj pa je nadzorni svet hotel le dodatna pojasnila. Ob tem povejmo, da predsednik nadzornega sveta javno

trdi, da s poslom NS ni bil seznanjen. Ali bo ob takih zgodbah kdo normalen kupil slovenska podjetja?

Sogovorniki opozarjajo, da se ob takim primeru razkrijejo interesi, zakaj pomemben del menedžmenta v Sloveniji lobira, da v njihovo podjetje ne vstopijo novi lastniki, ne domači ne tuji, da kot lastniki ne vstopijo niti banke upnice. Nerešenih okostnjakov, ki so lahko prikriti, je preveč, da bi imeli menedžerji ta interes. Od opsijskih pogodb v predalih do čudnih nepremičninskih projektov.

Težava je tudi na strani normalnih kupcev. Ker ti zaznavajo, da je slovensko okolje prepredeno s sumi nepravilnosti, in glede na to, da imajo poslovne priložnosti drugje, kjer ta tveganja ocenjujejo za manjša, gredo pač drugam. To je seveda slabo znamenje na eni strani tako za cene, ki jih lahko dosega slovenska podjetja, kot za normalizacijo lastništva in upravljanja podjetij. »Poglejte, kdo daje ponudbe in koliko je resnih ponudb za podjetja, ki se že privatizirajo. Večinoma tajkuni in sleparji, domači in tudi tuji, resnih ponudnikov je malo. Če vas moti, da Merca-

tor denimo kupuje hrvaški tajkun Ivica Todorič, imate pred nosom razlog, zakaj ni konkurenčnih ponudb. Ni to edini razlog, ni pa nepomemben. Dolgoročnost in cena posledic, ki jih bodo imele konkretne slovenske poslovne prakse na celotno gospodarstvo in na bogastvo ljudi, sta skrb zbujajoči in žalostni. Ne vem, ali jo zna kdo izmeriti,« pravi eden od sogovornikov. Ob tem povejmo, da je avstrijski kupec Heliosa normalen kupec, in da upamo, da bo prodaja Heliosa uspela.

Ali torej slovenskih podjetij ni pametno privatizirati?

»Bojim se, da bo to zares še en argument proti privatizaciji, kar pa je samo nadaljevanje stare sprevržene logike slabih poslovnih praks, zapakiranih v nacionalni interes. Ni rešitev, da ne prodajaš. Naloga prodajalca je, da najde pametnega kupca in ga prepriča, da se splača vlagati v slovenska podjetja. Da slabe prakse loči od dobrega premoženja in povrne zaupanje. Če ti prodajalci tega ne zmorejo, jih je treba takoj zamenjati. In poiskati takšne, ki bodo to zmogli,« poudarja sogovornik.

Page: 12

Reach: 0

Country: SLOVENIA

Size: 1787 cm2

5 / 5

ALESSANDRO

IRENA BERAK

■ Uroš Slavinec, prvi mož Heliosa, Borut Šuklje, nekdanji ambasador v Beogradu in Heliosov fiduciar, ter Simon Zdolšek, predstavnik cerkvenega Zvona in dolgoletni nadzornik Heliosa (z leve), so glavni akterji nepremičninskega projekta Duga v Srbiji. Zakaj je podjetje za barve prevzelo nepremičninska tveganja, zakaj je bilo posel treba skrivati in kdo bi pobral morebitne dobičke, podjetje ali posamezniki? Vsi pravijo - delali smo v dobro družbe.